

себи као мерило љубави према људи-ма и према Богу. "Као што љубиш се-бе самог" - вели Христос. Кад би људи имали хришћанске љубави пре-ма себи, они би убрзо имали и хришћанске љубави према својим пријатељима, и према својим непријатељима. Но та основна љубав људи, - љубав према себи - још је у већини анимална, себична, прожд-љива, нечиста, те је и свака друга љубав, којој је та љубав основ, иста таква.

Но доћи ће једно боље време, кад ће се људи љубити више духом и истином, и због духа и истине, и кад ће праве љубави бити онолико колико сад има лажне љубави.

Доћи ће време, кад ће пријатељ пријатељу бити свештеник и испо-ведник, а не само савезник у задо-бијању богатства и уживања овог света.

Доћи ће време кад ће пријатељ пријатељу бити утешитељ и лекар, а не заводитељ и разоритељ душе.

Кад дође то време, онда ће тек по-чети љубав међу људима. Ма како да-леко било то време, оно иде и доћи ће.

Љубав којом се сад људи љубе во-ди самоубиству. Но кад дође оно вре-ме, доћи ће с њим и љубав, која води животу.

Још није дошло време љубави према непријатељима, јер још није испуњена ни заповест о љубави према пријатељима.

Али ће се испунити и једна и дру-га заповест, јер ниједна ни друга није људска но Божија. А Божија не може остати неиспуњена. Ја вас не могу, браћо, покренути мојим слабим речи-

ма, да испуните Божију заповест о љубави. Но покренуће вас на то Бог, који Сунца покреће. Не могу вам ни снаге дати за праву љубав према пријатељима, ни снаге познања, ни снаге поштовања, нити снаге жртво-вања. Ту снагу ће вам дати Онај, који има свемоћ у рукама, и који покреће облаке мислима. Ствар Божија би пропала, кад би зависила од мојих ре-чи и од ваше ћуди. Но ствар Божија ће независно од нас свију успевати и победити. Онај, чијим годинама нема броја и чијем бићу нема краја, не мо-же оставити овај свој дом светски на произвољ нас, слабих створења својих, чији почетак и крај готово се састају у једној тачки, и чије је цело биће једна тачка. Не човек, но Бог је јемац, поуздан и веран јемац, да ће царство љубави доћи на земљу. Бог нам је јемац, да се Сунце неће пре угасити него што види синове зе-маљске сасвим сличне Оцу њиховом небесном. Гле, кроз кратко време за нас ће се Сунце угасити. Покривени црним плаштом смрти ми ћемо бити скривени од Сунца. Но зашто и нас не би Сунце, за нашег живота, видело као синове врло сличне Оцу нашем небесном? Задајмо реч, да ћемо учи-нити такво задовољство Сунцу и - о, куд и камо веће задовољство себи и пријатељима својим! Нека нам Отац наш небесни буде потпора у томе, од сад и до века. Само поред Њега пријатељство добија божански нимбус и божански жар. Само је у Њему љубав, само кроз Њега познање и поштовање, и само помоћу њега жртвовање. Слава нека је Њему на висинама, и Његова светлост с на-ма у низинама!

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ВАСКРСЕЊЕ

ДЕВЕТНАЕСТА НЕДЕЉА ПО ДУХОВИМА

Лк. 6, 31 - 36, зач. 26; Лк. 6, 17 - 23, зч. 24.

2Кор. 11, 31 - 12, 9, зач. 194; 2Кор. 4, 6 - 15, зач. 176.

свети Харитон Исповедник

свети владика Николај (Велимировић)
ЉУБИТЕ ПРИЈАТЕЉЕ СВОЈЕ

Како ћемо ми, браћо моћи љубити своје непријатеље без потпоре Божије? Гле, ми нисмо учинили ни први корак на том путу. Ми нисмо још научили да љубимо ни своје пријатеље. Још мање: ми нисмо још научили да љубимо ни сами себе. Како ћемо љубити своје неприја-теље? Христове речи о љубави према непријатељима, ево, још лете по све-ту од уста до уста, но још никако не могу да нађу пута од уста до срца.

Ми не љубимо своје непријатеље. Зар то није очигледно, без докази-вања? Ми љубимо само оне који нас љубе, и позајмљујемо само онима који нам могу вратити, и чинимо добра само онима који нам се могу двоструко одужити.

Ми љубимо себе и пријатеље своје. Ми љубимо своје ближње, своје најближње, у буквалном смислу речи. Наши даљни далеко су од наше љубави. Наше срце лепи се за оно за што и наше очи. Очи наше су путо-вођ и нашем срцу.

Ми мислило само, да љубимо себе и пријатеље своје. Ми се и у томе ва-рамо; јер ми себичност називамо љу-бављу према себи, и љубакање

љубављу према својим пријатељима. У самој ствари ми не љубимо ни себе ни своје пријатеље, исто онако као ни своје непријатеље. Јер у ономе што ми љубављу називамо нема најбољих елемената љубави. А најбољи су еле-менти љубави: познање, поштовање и жртвовање. У нашој љубави према себи нема ни познања, ни пошто-вања, ни жртвовања. У нашој љубави према пријатељима нашим такође не-ма тога трога. Наша љубав састоји се само из својих нижих елемената. На-ша љубав према себи и својима ништа друго није до појачана и покварена у исто време инстинктивна љубав животињска. А оно што љубав људску чини узвишенијом и светлијом од љубави питоме и дивље живине, то је познање, поштовање и жртвовање.

Познање себе и пријатеља својих први је елеменат узвишене и светле божанске љубави. Човек, који је о се-би много мислио и себе много кушао, може доћи до познања себе. Но треба бити врло опрезан у том испитивању себе. Од најмање погрешке у само-познању може доћи лажан закључак, а од лажног закључка и лажна љубав

email: kontakt@manastirpodmaine.org
интернет презентација: manastirpodmaine.org

према себи. Треба се навићи рашчлањаваати, анализирати. Јер од правилне анализе себе, човек ће доћи и до правилне синтезе. Свака неправилност у процени себе, свети се више него на квадрат. Шта помаже цео дан правилног и опрезног хода по Алпима, ако се предвече учини само један омашан корак над провалијом?

Већина људи не оцени правилно своју величину, те живи у оптичкој обмани. Већина види себе у много већим размерама него што је. Жи- већи у једној обмани такви људи чине све, и друге обману. Не испадне ли им то за руком, - а то никад не испада за руком - они се осећају несрећним витезовима, који су се јавили не у свом времену и не у свом друштву. Као да је потребно да сви људи буду велики и генијални! Као да Богу за његову историјску драму нису потребни исто тако и мали људи! Као да би свет могао постојати без говедара и ковача и чистача улице!

Бог је и поделио људима неједнаку меру даровитости, да би због те неједнакости било сталног кретања у људском животу. Нико није крив што није дошао у свет са већим даром. Но крив ће бити и љуто кажњен онај ко не види свој дар у његовој правој мери, и ко се не потруди да с тим што му је дато оправда свој опстанак и изврши своју мисију.

Трећи елемент узвишене и светле љубави јесте жртвовање. Љубав је олтар на коме се увек мора вршити жртвоприношење. Љубав је божанство, које тражи да увек пред лицем његовим гори жртва, те да се оно види у светлости. Права љубав, божанска љубав, односи се увек на оно што је најбоље у човеку. Ако ја љу-

бим своје уображење, моја је љубав лаж. Ако љубим свога пријатеља због његовог порока, ја љубим лаж. Ако љубим Бога због добитка на лутрији, моја је љубав лаж. А ако ја љубим заиста лаж, ја јој морам жртвовати истину, јер и лажна љубав тражи жртве. Онај ко воли своју сујету, жртвује јој памет; и ко воли своје тело, жртвује му душу, и ко воли новац жртвује му част. И обратно: ко воли разум, жртвује овоме сујету, и ко воли душу, жртвује њој тело, и ко воли част, жртвује овој новац.

И љубав према пријатељима стаје скупо. Ја говорим о правој, божанској љубави. Помагати пријатеља у добру и тражити његову помоћ за добро, - само се то зове права пријатељска љубав. Ја желим пријатеља не зато, да он ласка мојим слабостима и затрпава и оправдава моје погрешке, но зато, да ме поправља у злу и подржава у добру. Такво пријатељство је чистиште, у коме се човек чисти од грубих и ниских навика и склоности. Пријатељство је потребније души него телу. У жалости помисао на пријатеља довејава ведрину на лице. У трпљењу видети пријатеља значи олакшање. На самртној постељи присуство пријатеља улепшава лице смрти. Пријатељство је увек животворни дах анђела, који нас прати у животу, који нас диже кад паднемо и надахњава кад онемоћамо.

Какву љубав према пријатељима један човек нуди, такве ће и пријатеље наћи. Свак има онаква пријатеља каква заслужује. Према каквоћи и величини жртве налазе се и пријатељи. Ја се морам отказати свега нискога, да бих могао имати за пријатеља онога, чију висину ду-

шевну љубим. И морам се отказати себичности љубећи несебичног пријатеља. И морам се отказати грубости љубећи племенитог пријатеља.

Пријатељство је једно школовање. Какво пријатељство онакво и школовање. Некога пријатељство диже к небу, некога вуче у пакао. Пријатељства, које значи заверу против добра, има доста. Таква пријатељства се снују много и у нашој

пријатељство, - највећи коров, који на земљи расте и највећи стид људски!

Је ли онда чудо што људи не љубе своје непријатеље, кад, гле, ни пријатеље своје још не умеју да љубе? Је ли чудо што дете, које није научило азбуку, не уме да чита књигу? Како ће љубити човек свога даљнега кад није научио да љуби ни свога најближега? Како ће љубити Србин Немца, кад још Србин Србина није научио да

А не надати се у своја дела, врлине и подвиге, него у неизрециву милост Божију и заслуге Спаситеља нашега Исуса Христа, без којих никаква дела наша спасти нас не би могла. А ако непријатељ шаље помисли узнемирујуће о гресима и доноси безнађе, онда се исто тако обраћајте заслугама Сина Божијег, јер је Он дошао да грешнике спасе, због њих је пролио пречисту Своју крв и преузео грехове читавога света, поднео смрт на крсту. То нека нам нада и утеха буде на добијање добара вечних. Сви, који одавде одлазе у вери и нади у живот будући и са примањем Светих Тајни црквених, верују да милост Божија суделује са њима. Ако су нешто и сагрешили у овоме животу, онда се Црква, мајка наша, за њих моли, приликом бескрвне жртве, _ црквеног богослужења и појања псалма, а исто тако и милостиња коју сиротима чине за душе своје велику им корист доноси.

преподобни Макарије Оптински

средици. Пријатеље се они, који нити се познају нити поштују нити један за другог жртвују. Пријатеље се људи различите душе, не због душе, него због добити. Пријатеље се људи различитих начела, не због начела, него због богаћења. Због концесија и лиферација, због пљачке и крађе!

Пријатељима се зову често привремено и они, који се из дубине душе презиру. Осмејкују се један на другог често они, који осмејцима сузбијају излив мржње један против другог. Ах, ти осмејци пријатељски! Они често значе завесу над паклом. Пријатеље се често људи из кукавичлука; често из бојазни један од другог; често из сујете; често из досаде. То је привремено и рачунско

љуби? Како ће незнабошци - Јапанци љубити хришћане - Русе, кад хришћани - Руси не љубе један другог? Све донде неће моћи бити љубави, према непријатељима, док је не буде било међу пријатељима. А све донде је неће бити међу пријатељима, докле се она не сазиде на узајамном познању, поштовању и жртвовању.

Докле год љубав према пријатељима буде само слушкиња нижих циљева, дотле ће зло господарити светом.

Хришћанска љубав иде у круговима.

Прво долази љубав према себи, па љубав према пријатељима, па љубав према непријатељима, па љубав према Богу. Христос је узео љубав према